

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-02-02 Nr. 429-32
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir *Swedbank P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. rugsėjo 13 d. pareiškėja su „Swedbank“, AB, (toliau – bankas) sudarė Auksinės kredito kortelės sutartį, pareiškėjai suteikiančią draudiko siūlomą pirminių draudimo apsaugą (taikomos Pirkinių draudimo sąlygos¹ (toliau – Taisyklės)).

2025 m. rugsėjo 12 d. pareiškėja informavo draudiką apie 2025 m. rugsėjo 10 d. įvykį (toliau – Įvykis): „Platforma „Vestiaire Collective“ nurodė, kad mano siunta buvo išsiųsta mano pateiktu adresu. Tačiau atvykus jos atsiimti į DPD paštomatą (*duomenys neskelbiami*) ir iš karto, dar prie pat paštomato, atidarius siuntą, viduje prekės nebuvo. Dėžė, kurioje turėjo būti prekė, iki atidarymo buvo visiškai nepažeista. Įvykis užfiksuotas 2025 m. rugsėjo 10 d., apie 19:45 val.“

2025 m. rugsėjo 18 d. draudikas atsisakė mokėti draudimo išmoką, motyvuodamas tuo, kad pagal Taisyklės neįsipareigojo atlyginti žalos, kuri jau buvo padaryta pirkiniui, prieš pradėdant galioti draudimo apsaugai, o ji pradeda galioti nuo faktinio pirkinio perdavimo kortelės turėtojui.

Draudikui pateiktoje pretenzijoje pareiškėja nurodė, kad ji patyrė žalą, susijusią su pirkiniu, o Įvykis neatitinka Taisyklių 6 punkto sąlygų, atleidžiančių draudiką nuo išmokos mokėjimo. Pareiškėja nurodė, kad pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.25 straipsnį pirkinys pareiškėjos nuosavybe tapo, už jį sumokėjus, todėl nuo tada turėjo įsigaliooti ir draudimo apsauga.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja prašė įpareigoti draudiką išmokėti jai 1 000 Eur draudimo išmoką², atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą.

Pateiktame atsiliepime draudikas su pareiškėjos reikalavimu nesutiko ir prašė jį atmesti. Draudikas nurodė, kad pagal Taisyklės neatlygina žalos, kuri jau buvo padaryta pirkiniui prieš pradėdant galioti draudimo apsaugai, o ji pradeda galioti nuo faktinio pirkinio perdavimo kortelės turėtojui. Draudikas nurodė, kad pareiškėja pirkinio faktiškai negavo, nuosavybės į jį neįgijo³.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių

¹ Nuo 2018 m. gegužės 25 d. galiojusi redakcija.

² Nurodoma suma galimai susijusi su Taisyklėse nurodyta draudimo suma (maksimalia draudimo išmoka), kuri gali būti mokama dėl vieno pirkinio.

³ Pagal CK 4.49 straipsnio 1 dalį daikto (turto) įgijėjas nuosavybės teisę į daiktus (turta) įgyja nuo jų perdavimo įgijėjui momento, jeigu įstatymai ar sutartis nenustato ko kita.

nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių nesutarimas kilo dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko nuomone, būtina įvertinti, ar draudikas tinkamai taikė draudimo sutarties sąlygas, vertindamas įvykį.

Vertinant ginčo šalių argumentus, pažymėtina, kad CK 6.156 straipsnyje įtvirtintas sutarties laisvės principas, pagal kurį šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Svarbu pažymėti, kad ginčui aktuali sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi.

Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas⁴. Draudimo liudijime ir taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini. Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis)⁵.

Remiantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktu, draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką.

Draudimo paslaugų sutartyje nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai apibrėžia draudiko prisiimamos rizikos mastą, sutarties apimtį ir ribas. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kuris šalių sutarimu nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką⁶.

Pagal Taisyklių 5 punktą draudžiamuoju įvykiu laikoma žala⁷ pirkiniiui, išskyrus atvejus, kai žala kilo dėl nedraudžiamųjų įvykių, nurodytų draudimo sąlygų 6 punkte.

Taisyklių 6 punkte yra pateiktas nedraudžiamųjų įvykių sąrašas. Taisyklių 6.2.4 papunktyje nurodyta, kad draudikui nekyla pareiga atlyginti žalos, kuri jau buvo padaryta pirkiniiui prieš pradedant galioti draudimo apsaugai.

Taisyklių 9.2 papunktyje nustatyta, kad draudimo apsauga galioja 180 kalendorinių dienų nuo pirkinio įsigijimo, t. y. faktinio pirkinio perdavimo kortelės turėtojų ir įgijus nuosavybės teisę į pirkinį.

Kaip minėta, šiuo atveju pareiškėja teigia, kad įgijo nuosavybės teisę į pirkinį, kurio faktiškai negavo, todėl turi teisę į draudimo išmoką.

Kaip matyti iš Taisyklių 9.2 papunkčio nuostatos, draudimo apsaugos galiojimo pradžia siejama su faktiniu prekės gavimu. Šiuo atveju nėra ginčo, kad pareiškėja faktiškai prekės negavo, nes ji jai nebuvo atsiųsta.

Kaip minėta, pareiškėja, motyvuodama, kad įgijo nuosavybės teisę į pirkinį, remiasi CK 4.25 straipsnio nuostata, pagal kurią daikto valdymas atsiranda net ir nesant tiesioginio fizinio kontakto tarp asmens ir daikto. Pažymėtina, kad pagal nustatytas ginčo aplinkybes minėta teisės norma nėra aktuali ir taikytina, kadangi pareiškėja šiuo atveju neteigia, jog pirkinį pradėjo valdyti, pasitelkdama kitus asmenis⁸.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-257/2009; 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009 ir kt.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁷ Taisyklių 1.7 papunktyje nustatyta, kad žala – apdrausto pirkinio ar jo dalies netekimas, sužalojimas, sunaikinimas, sugadinimas, dingimas ar praradimas ir su tuo susijusios išlaidos nurodytos šių pirkinių draudimo sąlygų 11.3 papunktyje.

⁸ CK IV knygos II dalies 4 skyriaus nuostatos, kuriame yra ir 4.25 straipsnis, reglamentuoja valdymo teisę. Teisės taikymo praktikoje ir doktrinoje, laikomasi pozicijos, kad paprastai daikto užvaldymas yra faktiniai veiksmai, kuriais jis daro fizinį poveikį daiktui. Vis dėlto, asmuo, siekdamas užvaldyti daiktą, gali pasinaudoti ir kitų asmenų paslaugomis. Tokią situaciją ir reglamentuoja CK 4.25 straipsnio 3 dalis. Detaliau tokio valdymo įgyvendinimo sąlygos nustatomos CK 4.29 straipsnyje, reglamentuojančiame daikto valdymo atsiradimą per kitą asmenį, ir 4.30 straipsnyje, reglamentuojančiame faktinį daikto valdymą per kitą asmenį (Daiktinė teisė. Mykolo Romerio universitetas, 2010 m.; kt.)

Nors apie žalos patyrimą pareiškėja sužinojo gavusi tuščią siuntą, iš esmės sutiktina su draudiko vertinimu, kad su negautos prekės pirkimu susijusią žalą (išlaidas) pareiškėja patyrė anksčiau, t. y. atlikusi mokėjimą.

Kaip minėta, tam, kad draudikui kiltų pareiga mokėti draudimo išmoką, įvykiui turi galioti draudimo apsauga, jis turi atitikti draudžiamąjį įvykio sąlygas ir turi neatitikti nedraudžiamąjį įvykio sąlygų. Nagrinėjamu atveju iš aukščiau paminėtų Taisyklių nuostatų matyti, kad draudimo apsauga neįsigaliojo, nes pareiškėjos įsigytas daiktas faktiškai nebuvo perduotas pareiškėjai. Dėl šios priežasties darytina išvada, kad draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė pareiškėjai atlyginti jos patirtus nuostolius.

Įvertinus minėtas aplinkybes, pareiškėjos reikalavimas dėl draudimo išmokos mokėjimo atmestinas kaip nepagrįstas.

Į esminius šalių išdėstytus argumentus atsakyta, o kiti šalių nurodyti argumentai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą⁹.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.